

7 Φεβρουαρίου, 1996

[ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, Δ/σπής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΙΝ ΤΩΝ
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΠΕΛΕΚΑΝΟΥ, ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΕΛΕΚΑΝΟΥ ΚΑΙ
ΙΩΑΝΝΗ ΧΡ. ΠΕΛΕΚΑΝΟΥ, ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΟΡΗΓΗΣΙΝ ΑΔΕΙΑΣ ΔΙΑ
ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΙΝ ΠΡΟΝΟΜΙΑΚΟΥ ΕΝΤΑΛΜΑΤΟΣ
ΤΥΠΟΥ CERTIORARI,

ΚΑΙ

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΤΟ ΟΠΟΙΟ
ΕΞΕΔΟΘΗ ΤΗΝ 26.5.1993 ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΤ. ΕΤ. 313/88 ΤΟΥ
ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
ΕΙΣ ΑΙΤΗΣΙΝ Η ΟΠΟΙΑ,

ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ PELMAKO DEVELOPMENT LIMITED,

ΚΑΙ

ΑΦΟΡΑ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΝΟΜΟ, ΚΕΦ. 113.

(Αίτηση Αρ. 8/96)

Προνομιακά εντάλματα — Certiorari — Χρόνος καταχώρισης αίτησης για παραχώρηση άδειας καταχώρισης αίτησης certiorari — Αδικο-λόγητη καθυστέρηση, αφαιρεί από το Ανώτατο Δικαστήριο Κύπρου τη διακριτική εξουσία έκδοσης άδειας καταχώρισης αίτησης για ένταλμα certiorari.

5

Διακριτική εξουσία Δικαστηρίου — Στήριξη αίτησης σε συγκεκριμένο Άρθρο του νόμου, παρέχει στο Δικαστήριο τη διακριτική ευχέρεια άσκησης των εξουσιών που του παρέχει έστω και αν η συγκεκριμένη θεραπεία δεν ζητείται ειδικά.

10

Εταιρείες — Καταπίεση μειοψηφίας από την πλειοψηφία — Διακριτική ευχέρεια του Δικαστηρίου κατ' Άρθρο 202 του περί Εταιρειών Νόμου Κεφ. 113 να διατάξει αγορά των μετοχών της μειοψηφίας από την πλειοψηφία.

15

Το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας, διέταξε τρεις από τους μετόχους της εταιρείας Pelmaco Development Limited να αγοράσουν τις

5 μετοχές των μετόχων της μειοψηφίας, επειδή ήγρε ότι διαχειρίζονταν την εταιρεία κατά τρόπο καταπιεστικό για τη μειοψηφία. Οι μέτοχοι της πλειοψηφίας καταχώρισαν έφεση προβάλλοντας πολλούς λόγους μεταξύ των οποίων και οι λόγοι επί των οποίων στηριζόταν η αίτηση για ένταλμα certiorari. Η έφεση δεν είχε περατωθεί, αλλά είχε εκδοθεί διάταγμα αναστολής του διατάγματος του Επαρχιακού Δικαστηρίου.

10 Η αίτηση των αιτητών για άδεια καταχώρισης αίτησης διατάγματος certiorari, βασίστηκε κυρίως στη θέση ότι η αίτηση ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου δεν τους επιδόθηκε και ότι η αγορά των μετοχών της μειοψηφίας από την πλειοψηφία δεν ζητήθηκε ειδικά.

Αποφασίστηκε ότι:

15 (1) Οι αιτητές ήσαν τα πρόσωπα που ουσιαστικά διεξήγαγαν την υπόθεση εκ μέρους της εταιρείας και οι θέσεις τους προβλήθηκαν σε έκταση και εξετάστηκαν με λεπτομέρεια από το Δικαστήριο.

20 (2) Με την αίτηση ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου ζητείτο θεραπεία βάσει του αρ. 202 του περί Εταιρειών Νόμου Κεφ. 113 και η αναφορά αυτή ήταν επαρκής, η δε θεραπεία της διαταγής αγοράς των μετοχών της μειοψηφίας από τους μετόχους της πλειοψηφίας ήταν θέμα διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου.

25 (3) Η ορθή ή όχι αναφορά του εφαρμοζόμενου Άρθρου σε αίτηση, δεν μπορεί να αποτελέσει βάση για έκδοση προνομιακού διατάγματος αλλά μόνο ενδεχόμενο λόγο έφεσης.

30 (4) Οι αιτητές είχαν καθυστερήσει αδικαιολόγητα για τρία χρόνια να καταχωρίσουν την αίτηση για άδεια αίτησης certiorari, γεγονός που δεν επέτρεπε την άσκηση διακριτικής εξουσίας για παραχώρηση της ζητηθείσας άδειας.

35

Η αίτηση απορρίφθηκε.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

40 Θεοδούλου (Αρ.1), (1990) 1 Α.Α.Δ. 438,

Πιττάκης (1994) 1 Α.Α.Δ. 297,

Laertis Shipping Enterprises Special Shipping S.A. (1992) 1 Α.Α.Δ. 686,

R. v. Herrad [1976] 1 All E.R. 273,

Ανθίμου (1991) 1 Α.Α.Δ. 41,

In re Charalambous (1985) 1 C.L.R. 746,

5

Turner v. Kingsbury Collieries Ltd [1921] 3 K.B. 169.

Αίτηση.

10

Αίτηση για άδεια για υποβολή αίτησης με σκοπό την έκδοση προνομιακού διατάγματος *certiorari* σε σχέση με το διάταγμα ημερομηνίας 26.5.93 του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Λαούτας, Π.Ε.Δ., Φωτίου, Α.Ε.Δ.) στην Αίτηση Αρ. 313/88.

15

Κ. Μιχαηλίδης, για τους Αιτητές.

Cur. adv. vult.

ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Με την παρούσα αίτησή τους οι αιτητές Χριστόφορος Πελεκάνος, Γεώργιος Πελεκάνος και Ιωάννης Πελεκάνος ζητούν άδεια να καταχωρίσουν αίτηση για την έκδοση προνομιακού διατάγματος της φύσεως *Certiorari* με το οποίο να ακυρώνεται διάταγμα του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, ημερ. 26.5.1993 στην αίτηση Εταιρείας 313/88.

20

25

Με το διάταγμά του στην πιο πάνω αίτηση το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας διέταξε τους τρεις πιο πάνω αιτητές, σαν πλειοψηφία μετόχων της εταιρείας *Pelmaco Development Ltd*, να αγοράσουν τις μετοχές των Ανδρέα Πελεκάνου και Αντώνη Πελεκάνου σαν μειοψηφία μετόχων της πιο πάνω εταιρείας. Το διάταγμα του Επαρχιακού Δικαστηρίου είχε εκδοθεί κατόπιν αίτησης των Ανδρέα Πελεκάνου και Αντώνη Πελεκάνου με την οποία ισχυρίζονταν ότι οι τρεις πιο πάνω αιτητές στην παρούσα αίτηση είχαν συμπτύξει κοινό μέτωπο και διεξήγαγαν τις εργασίες της εταιρείας με τρόπο καταπιεστικό για την μειοψηφία. Η θεραπεία που ζητούσαν ήταν σύμφωνα με το Άρθρο 202 του περί Εταιρειών Νόμου, Κεφ. 113 το οποίο προνοεί:

30

35

40

202.(1) Any member of a company who complains that the affairs of the company are being conducted in a manner oppressive to some part of the members (including himself) or, in a case falling within subsection (3) of section 163, the Governor may cause an

application to be made to the Court by petition for an order under this section.

(2) If on any such petition the Court is of opinion-

(a) that the company's affairs are being conducted as aforesaid; and

(b) that to wind up the company would unfairly prejudice that part of the members, but otherwise the facts would justify the making of a winding-up order on the ground that it was just and equitable that the company should be wound up,

the Court may, with a view to bringing to an end the matters complained of, make such order as it thinks fit, whether for regulating the conduct of the company's affairs in future, or for the purchase of the shares of any members of the company by other members of the company or by the company and, in the case of a purchase by the company, for the reduction accordingly of the company's capital, or otherwise."

Η διαζευκτική θεραπεία που εξητείτο, δηλαδή η διάλυση της εταιρείας, τελικά εγκαταλείφθηκε.

Η αίτηση επιδόθηκε στην εταιρεία, η οποία έφερε ένσταση βασιζόμενη σε ένορκη δήλωση του Χριστόφορου Πελεκάνου, ημερ. 10.5.91, ο οποίος όπως είναι φανερό αντιπροσώπευε και ενεργούσε εκ μέρους του αδελφού του Γεωργίου Πελεκάνου και του υιού του Γιαννάκη Πελεκάνου. Στο στάδιο αυτό οφείλω να παρατηρήσω ότι δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία και κρίνω ότι η όλη υπεράσπιση της εταιρείας ανελήφθη από τους τρεις αιτητές και περαιτέρω οι ίδιοι είχαν πλήρη γνώση, έλεγχο και επιλογή της πορείας και προώθησης των θέσεων και συμφερόντων τους.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο μετά από ακρόαση αποφάσισε ότι το Άρθρο 202 του Κεφ. 113 είχε εφαρμογή αφού θεώρησε ότι υπήρχε καταπίεση της μειοψηφίας και ότι, παρόλο που θα ήταν εύλογο να διαλυθεί η εταιρεία εν τούτοις, η διάλυσή της θα επηρέαζε δυσμενώς τους μετόχους. Τελικά το Δικαστήριο αποφάσισε βασιζόμενο στην αγγλική απόφαση *Scottish Co-operative Wholesale Society Ltd b. Meyer* [1959] A.C. 324, ότι η δίκαιη θεραπεία βάσει του Άρθρου 202, ήταν η έκδοση διατάγματος για την αγορά από την πλειοψηφία των μετοχών της μειοψηφίας.

Εναντίον της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου ασκήθηκε έφεση, που καταχωρίθηκε στις 9.6.1993, η οποία ακόμη εκκρεμεί ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Με την έφεση προβάλλονται πολλοί λόγοι και μεταξύ των λόγων που αναφέρονται συμπεριλαμβάνονται και οι λόγοι που αποτελούν το υπόβαθρο της παρούσας αίτησης. 5

Στις 29.9.1993 εξεδόθη διάταγμα αναστολής της επίδικης απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου μέχρι περάτωσης της έφεσης. Το Ανώτατο Δικαστήριο επελήφθη έφεσης κατά του διατάγματος αναστολής και στις 21.7.1995 το ακύρωσε. 10

Οι αιτητές βασίζουν την παρούσα αίτησή τους σε σειρά λόγων οι οποίοι συνοψίζονται ως εξής: 15

1. Το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας δεν είχε δικαιοδοσία να εκδώσει το προσβαλλόμενο διάταγμα αφού η ενώπιόν του αίτηση επεδόθη στην εταιρεία η οποία και μόνη εκπροσωπήθηκε στη διαδικασία ακρόασης και δεν επιδόθηκε στους παρόντες αιτητές, οι οποίοι έτσι δεν εκπροσωπήθηκαν και δεν συμμετείχαν στη διαδικασία. 20
2. Στην αίτηση ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου δεν εξητείτο ειδικά σαν θεραπεία η αγορά των μετοχών της μειοψηφίας από την πλειοψηφία. 25
3. Το Επαρχιακό Δικαστήριο παραγνώρισε την εταιρεία C & A Pelecanos Associates Ltd κατά 50% μέτοχο της εταιρείας Pelmaco Development Ltd, με το διάταγμά του, το οποίο διέτασσε μόνο τους αιτητές να αγοράσουν τις μετοχές της μειοψηφίας. 30
4. Το Άρθρο 202 είναι αντισυνταγματικό. 35

Ο δικηγόρος των αιτητών δεν επεκτάθηκε στην επιχειρηματολογία του στους λόγους 3 και 4, αλλά εν πάση περιπτώσει από την περαιτέρω εξέταση της νομικής πτυχής της όλης υπόθεσης θεωρώ ότι οι λόγοι αυτοί δεν αποτελέσουν θεμέλιο του αιτουμένου προνομακού διατάγματος. 40

Ούτε και ο δεύτερος λόγος τον οποίο επικαλούνται οι αιτητές δεν μπορεί να ευσταθήσει διότι αναμφίβολα στην αίτηση αρ. 313/88 ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου εξητείτο θεραπεία βάσει του Άρθρου 202 του περί Εταιρειών Νόμου. Η αναφορά αυτή ήταν

επαρκής η δε ειδική θεραπεία βάσει του Άρθρου 202 ήταν θέμα διακριτικής ευχέρειας του Επαρχιακού Δικαστηρίου. Εν πάση περιπτώσει, η ορθή η όχι αναφορά στην αίτηση στο εφαρμοζόμενο Άρθρο δεν μπορεί να αποτελέσει βάση για έκδοση προνομιακού διατάγματος, παρά μόνο ενδεχόμενο λόγο έφεσης.

Ο βασικός λόγος της παρούσας αίτησης που αποτέλεσε και την κυρίως επιχειρηματολογία του κ. Μιχαηλίδη ήταν ότι η έκδοση του προσβαλλόμενου διατάγματος παραβίασε τις αρχές της φυσικής δικαιοσύνης και συγκεκριμένα την αρχή Audi alteram Partem αφού οι αιτητές στην παρούσα αίτηση δεν ήταν διάδικοι στην αίτηση του Επαρχιακού Δικαστηρίου, η οποία δεν τους επεδόθη και ούτε εκπροσωπήθηκαν ή έλαβαν μέρος στη διαδικασία.

Αυτό το επιχείρημα, όπως έχω ήδη αναφέρει δεν είναι ακριβές, διότι οι τρεις αιτητές ήταν τα πρόσωπα που ουσιαστικά διεξήγαγαν την υπόθεση εκ μέρους της εταιρείας και οι θέσεις τους προβλήθηκαν σε έκταση και εξετάστηκαν με λεπτομέρεια από το Δικαστήριο.

Το σοβαρότερο όμως κώλυμα που αντιμετωπίζουν οι αιτητές στην παρούσα αίτηση είναι, ότι ενώ αναμφισβήτητα ήταν γνώστες της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου που εκδόθηκε στις 26.5.1993 δηλαδή προ τριών σχεδόν ετών, καθυστέρησαν σε τεράστιο βαθμό και εντελώς αδικαιολόγητα την επιδίωξη έκδοσης προνομιακού διατάγματος.

Στην αίτηση **Σταυρή Θεοδούλου (Αρ.1)** (1990) 1 Α.Α.Δ. 438 ο Δικαστής και νυν Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου Γ. Πικής αναφέρει τα ακόλουθα στη σελίδα 443:

“Η χορήγηση των προνομιακών ενταλμάτων (με μια εξαίρεση) είναι προαιρετική. Η έκδοσή τους, καθώς και η παροχή άδειας για τον ίδιο σκοπό, ανάγεται στη διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου. Τα προνομιακά εντάλματα σκοπούν στη διασφάλιση, μέσω του δικαστικού ελέγχου, της νομιμότητας κυρίως σε ό,τι αφορά τη λειτουργία των κατώτερων δικαστηρίων. Συνεπώς, η αίτηση πρέπει να γίνεται καλόπιστα για την προστασία των δικαιωμάτων του αιτητή με την αποκατάσταση της νομιμότητας. Ο χρόνος μέσα στον οποίο υποβάλλεται αποτελεί ουσιώδη παράγοντα για την ανάληψη και την άσκηση της δικαιοδοσίας. Όπως επισημαίνεται στην υπόθεση **In Re Aeroporos and Others** το στοιχείο του χρόνου είναι τόσο σημαντικό ώστε να έχει οδηγήσει στην Αγγλία στη θέσπιση του R.S.C. Ord. 53 r.2(2),

με την οποία καθιερώνεται το χρονικό διάστημα των έξι μηνών ως το ανώτατο χρονικό όριο για την υποβολή αίτησης για την έκδοση Certiorari. Κάθε καθυστέρηση στην υποβολή αίτησης πρέπει να αιτιολογείται και όσο μεγαλύτερη, ανάλογα μεγαλύτερο είναι και το εμπόδιο που πρέπει να υπερπηδηθεί για την παροχή άδειας.” 5

Οι πιο πάνω αρχές επαναβεβαιώθηκαν και από την Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Πολιτική Έφεση 8102 **Αναφορικά με την αίτηση του Αβραάμ Πιτάκη** (1994) 1 Α.Α.Δ. 297. 10

Στην αίτηση 56/87 των **Laertis Shipping Enterprises Special Shipping S.A.** (1992) 1 Α.Α.Δ. 686 ο Δικαστής Στυλιανίδης ως ήτο τότε αναφέρει τα ακόλουθα στις σελίδες 693, 694: 15

“Το διάταγμα certiorari είναι εποπτικό ελεγκτικό διάταγμα. Είναι πολύ δραστικό μέτρο. Με αυτό ακυρώνονται δικαστικές αποφάσεις και δικαστικές πράξεις.

Καθυστέρηση στην υποβολή αιτήσεων για έλεγχο με προνομιακό ένταλμα certiorari αποτελεί λόγο άρνησης έκδοσής του. Το Δικαστήριο, στην άσκηση της διακριτικής του ευχέρειας για έκδοση του εντάλματος certiorari, λαμβάνει πολύ σοβαρά υπόψη την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης. Στο Halsbury’s Laws of England, 4η Έκδοση, Τόμος 1(1), παράγραφος 170 αναφέρεται: 20 25

“170. Delay in applying for relief. Where the High Court considers that there has been undue delay in making an application for judicial review, it may refuse to grant leave for the making of the application or any relief sought on the application, if it considers that the granting of the relief sought would be likely to cause substantial hardship to, or substantially prejudice the rights of, any person or would be detrimental to good administration. The court may consider the question of delay of its own motion even if the respondent indicates that no point would be taken on delay.” 30 35

Στην πρόθεση **R. v. Herrod** [1976] 1 All E.R. 273, στη σελ. 278, ο Λόρδος Denning είπε:- 40

“The truth is, of course, that certiorari is not an appeal at all. It is an exercise by the High Court of its power to supervise inferior tribunals: see **R v. Northumberland Compensation**

5 *Appeal Tribunal*, ex parte Shaw. The time limit of six months is not an entitlement. It is a maximum rarely to be exceeded. Short of six months, there is the overriding rule that the remedy by certiorari is discretionary. If a person comes to the High Court seeking certiorari to quash the decision of the Crown Court - or any other inferior tribunal for that matter - he should act promptly and before the other party has taken any step on the faith of the decision. Else he may find that the High Court will refuse him a remedy. If he has been guilty of any delay at all, it is for him to get over it and not for the other side. In support, I would refer to *R. v. Sheward* where five months elapsed. And in *R. v. Glamorgan* appeal Tribunal, ex parte Fricker Lord Reading CJ said:

15 ‘... the applicant could not succeed, for two months and a half had elapsed before he came to this court. If it is desired to take such an objection an application must be made at once. ...’

20 Το Ανώτατο Δικαστήριο, σε μια σειρά αιτήσεων, αρνήθηκε την έκδοση εντάλματος certiorari, επειδή η αίτηση υποβλήθηκε με αδικαιολόγητη καθυστέρηση - [βλ., μεταξύ άλλων *In re Charalambous* (1985) 1 C.L.R. 746· *Αβραάμ Μ. Πιττάκης και Άλλη* (1990) 1 Α.Α.Δ. 296.

25 Η παρούσα αίτηση καταχωρίστηκε σχεδόν πέντε χρόνια μετά την επίδοση της ειδοποίησης της εγγραφής. Από το 1985, για μια διετία, λάμβαναν άλλα ένδικα μέσα για ακύρωση της Απόφασης της εγγραφής.

30 Η καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης είναι υπερβολική και αδικαιολόγητη.

35 Ο χρόνος μεταξύ της ημερομηνίας επίδοσης στους αιτητές της ειδοποίησης της εγγραφής και της καταχώρισης της παρούσας αίτησης είναι τόσο μεγάλος, που δεν επιτρέπει στο Δικαστήριο να ασκήσει τη διακριτική του ευχέρεια υπέρ τους.

40 Σε περίπτωση που Νόμος προβλέπει ειδική θεραπεία και/ή ειδικό ένδικο μέσο για ακύρωση της Απόφασης, ο αιτητής πρέπει να ικανοποιήσει το Δικαστήριο ότι υπάρχουν εξαιρετικές περιστάσεις για την έκδοση προνομισιακού εντάλματος - (βλ. *Turner v. Kingsbury Collieries Ltd.* [1921] 3 K.B. 169· *Γεώργιος Ανθίμου* (1991) 1 Α.Α.Δ. 41).

Στην παρούσα αίτηση δεν υπάρχει θέμα ή εισήγηση για σφάλμα εμφανές στο πρακτικό (error apparent on the face of the record). Κρίνω ότι η μεγάλη καθυστέρηση που υπήρξε μεταξύ της έκδοσης του διατάγματος του Επαρχιακού Δικαστηρίου και της καταχώρισης της παρούσας αίτησης είναι τέτοια που δεν επιτρέπει την άσκηση διακριτικής εξουσίας για παραχώρηση άδειας για καταχώριση αίτησης για έκδοση certiorari. 5

Είμαι επίσης της γνώμης ότι η μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρήθηκε ήταν εντελώς αδικαιολόγητη, η ύπαρξη αναστολής εκτέλεσης στην έφεση της εταιρείας ήταν εντελώς ανεξάρτητη ενέργεια και δεν αποτελεί καμιά δικαιολογία για την καθυστέρηση. 10

Η ύπαρξη της έφεσης που καταχωρίθηκε από την εταιρεία και που η εκδίκασή της εκκρεμεί στο Ανώτατο Δικαστήριο, όπως έχω ήδη αναφέρει, ουσιαστικά περιλαμβάνει όλα τα επίδικα θέματα της παρούσας αίτησης. Η έφεση επομένως αποτελεί ειδικό ένδικο μέσο για ακύρωση του διατάγματος *Γεώργιου Ανθίμου* (άνωθι). 15

Για τους πιο πάνω λόγους η αίτηση αποτυγχάνει και απορρίπτεται. 20

Η αίτηση απορρίπτεται.